

hija volt, hogy akkor szerb csapatokat nem küldtünk más hadsereikre. A szerb kormány teljesen bizott Oroszországban. A többi szövetségessel szemben Szerbiának semmiféle kötelezettsége sem volt, de Franciaország mindíg Szerbia barátja volt. Ha Oroszország a várt szüntetéssel teljesítette volna ígérteit, a balkáni helyzet másként alakult volna, még mielőtt a központi hatalmak egy szerbial offenzívára gondolhattak volna.

Peter király állítólag Párisba akor utazni és egyideig ott akar maradni. A király nagyon beteg és kedélyállapota is megrendült.

A szerb miniszterok Szkutariában
Róma, dec. 7.

A Stefani-agyagság jelenti: Páris miniszterok minisztertanácsával november 28-án Szkutariába érkezett.

Kiss Pál dr. katonának részvevője
Makó, dec. 7.

A számtalan részvevővel és sürgöny között, melyek még ma is anyáin keresztül érkezők, a katonának, Kiss Pálnak részvevőjét, legmeghatóbb az, melyet azok a makói illetőségű katonák írtak, kik vele barcoltak, szorítottak. Lovallók a következők:

Nagyságos Asszonyok!

Nehéz bánataiba elítelve hozzáfordulunk. Fogadják fölünk önmű részvevőket az Urak megboldogult szeretett kedves fájó elhunytával, mint azazok 10-12-hadnagy ur dr. Kiss Pál, aki nálunk harcolt északon, díszös halál az idegen földön és sok jó barátokkal és földiekkel együtt.

Kötelességüknek tartjuk megemlékezni és Nagyságos Asszonyunknak és családjának fájdalommal nyhítani.

Mindannyian fájó szívvel vagyunk elítelve szeretett főhadnagy ur elhunytát, de a soros kemény parancsa válasszotta el fölünk, kérjük az ezek Urát, hogy adjon a Nagyságos Asszonyunknak és kedves családjának vigaszt és meggyugvást seböz szívére és lelkére.

Fogadják színté részvevőket a távolból, mint szeretett főhadnagy urunknak, még életében vele küldő makói hálattalvalói.

- Keszt esékölva maradtunk hű tisztelőit a távolban:
- Makón János szakaszvezető, Balföld utca 82. szám.
- Nagy Gy. Márton szakaszvezető, Bárány-utca 62. szám.
- Dobai János tizedes, Gyógy-utca 18. szám.
- Gadag Ferencz tizedes, Pusztai 100. szám, Tanya.
- Kocska Ferenc ővezető, Kálvária-utca 48. szám.
- Pallagi Sámuel népfelkelő, Várdi utca 64. szám.

Adakozzunk a katonák karácsonyi ajándékára!

Ezen segítünk
Ki tüzetet ki Belgrádban a magyar lobogót
Makó, dec. 7.

A belgrádi konakról, amelyet magyar szuronyok is vintak, lelkü a magyar nemzeti lobogó. Azonban csak két napig futta a szél az érván maradt fokete-sárga zászlót és két nap múlva ismét felkerült a három testvérszín: a piros-fehér-zöld a kopasz zászlóra. Egy talpig kiváló szabadkai százados nevével kell hogy megtrétkesse ez a história. Amikor október 9-án csapataink győzelemesen bevonultak a szerbek fő városába. Ilés Béla szabadkai honvédszázados kapta a parancsot, hogy őreg népfelkelővel tartsa feán Belgrád rendjét. A konakon és a Kalmezdánon akkor magyar zászló hirdette, hogy Belgrád elfoglalása a magyarok dicsősége is. Nemokára azonban magyar csapatok generális került Belgrád élére, aki ugyan jó katona volt, de a magyar közjogi maradását volt előtte.

A generális betűről betűre alkalmazkodott a reglamához és parancsot adott arra, hogy a magyar zászlót távolítsák el.

Ilés Béla honvédszázados nyomában jelentkezett a generálisnál és gyenge szavával igyekezett meggyőzni a tiszernokot, hogy a parancs érelemes és valószínűleg térszeretetlen alapszik, mert jogosan tüsték ki a nemzeti zászlót. Nem használt az intervenció, a nemzeti zászlót le kellett venni a belgrádi konakról.

Ilés százados erre Budapestre u a sőt és kihallgatást kört Tiszán van grófi miniszterelnökénél, aki megtrétkesen meghallgatta az esetet.

— Ezen segítünk — mondta a honvédszázadosnak.

Az első vonat Bécsbe vitte Magyarországot miniszterelnökét. Táviratváltások Bécs-Belgrád között.

Is másnap már szeliden ismét a konakon mosolygott a magyar trikolor.

Ilés Béla százados pedig most a montenegrói harctéren újabb győzelemre viszi a nemzeti zászlót.

Egyszerű sárga karpaszomány
Makó, dec. 7.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy azok a negyven éven feüli népfelkelők, akik a polgári életben tekintélyes állást töltenek be, de önkéntesi kedvezményre jogosító tudományos képzettséggel nem bírnak, katonai szolgálati kötelezettségük tartama alatt külön ismertető jelvényt (sárga karpaszományt) fognak viselni. E jelvény fél olyan széles lesz, mint az önkéntesi peritli és hivatalos elnevezése: "egyszerű sárga karpaszomány" lesz.

E jelvény viselésére való elismerést kihallgatáson kell annál a póttisztánál kérni, melynél a folyamodó szolgálatba lépett. S csak olyanok kaphatják meg, akik a polgári életben vezető állást töltenek be vagy valamely magasabb-

nak minősítendő hivatásban személyes képességük és működésük folytán magasabb rangot értek el.

Ilyeneknek tekintethetők: tekintélyesebb iparosok és kereskedők, nagyobb gazdaságok birtokosai, akik a gazdaságukat vezetik is, nagyobb fizeték és intézetek vezetői vagy főhivatalnokai, gazdaságiak, nagyobb éégek tulajdonosai vagy vezetői, köztisztviselői a közélet terén vezető szerepet játszó férfiak (képviselők, törvényhatósági bizottsági tagok, kereskedelmi és iparkamarák tagjai, stb.), neves fogtechnikusok, stb. stb.

Hár az elbírálásnál a beigazolt előképzettséget nem tekintik irányadónak, csak a polgári állásnak kell olyanok lennie, hogy abból bizonyos általános műveltségre lehetessen következtetni. azonban a kinevezést alkalmazási okmányokkal bizonyítványokat be kell mutatni. Az egyszerű sárga karpaszomány viselésére jogosítottak a közönséges laktanya (tábori munkák)tól föl vannak mentve. Nekik a laktanyán kívül való lakást is meg lehet engedni. De a rendesnél hosszabb tartamu vagy külön osztályba való kiképzésre illetőleg bizonyos magasabb katonai rendfokozat elérésére minden igényük.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Decembar 8. Szerda. Róm. kath. és Protest. Mária sz. Görög-örök nov. 25. Katalin vt. Nap kel 7 óra 33 percekor, nyug. szik 4 óra 08 percekor.

— A függetlenségi és 48-as párt elnöki tanácsa tegnap délután Károlyi Mihály gróf pártelnök vezetése mellett értékesítet tartott, melyen az elnökön kívül Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, Földes Béla, Lovász Márton, Ságby Gyula és Tóth János vettek részt. A küszöbön levő parlamenti kampány egyes kérdéseivel foglalkoztak és minden tekintetben egyöntetű megállapodásokat kötöttek. Az indemnitás elő szónoka — az ellenzék részéről — Károlyi Mihály gróf lesz, ki a függetlenségi párt álláspontját fogja előterbe helyezni. Az elnöki tanács Földes Béla indítványára ezután elhatározta, hogy vasárnap, decembar 12-én, a függetlenségi pártkörbe érkekeletet hív össze, melyen a földgáz kérdést fogják a legalaposabb vita tárgyává tenni.

— Hadbavonult plébános. Kleitsch Mátyás temességi plébános, akit a csanádi székeséptalan kegyvéri bemutatása alapján nemrégiben nevezték ki plébánosná, lemondott a javadalmáról és önként jelentkezett katonalelkész szolgálatra. Kleitsch plébános, mint főgimnáziumi hitoktató sokáig tartózkodott Makón is, ahol sok tisztelője és barátja van. Mint értesülünk, egyelőre Temesvárra osztották be, ahonnan legközelebb a harctérra megy.

— Aprósütemények előállításának megszűnése. A m. kir. miniszterium 4326/915. sz. rendelete értelmében kenyér, kenyérműtiek vagy más sütemények előállításá-

val ipar vagy keresetszerűleg foglalkozó vállalatok, fizetek, üzletek vagy egyének buzának rozának árpanak és keverékinek örleményeiből zsemlet, kiflit vagy más apró péksütemények előállítására semmiféle megbízatást nem vállalhatnak. Ilyen süteményeket forgalomba hozni senkinek sem szabad. Ezen rendelkezés alá nem esik az a cukrász üzemény, melyben az előállításához felhasználott összes anyagból a liszt nem éri el az egész mennyiség 50 százalékát. Aki a jelen tilalmat megszegi, az — amennyiben csulakmenye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. t. c. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koroság terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezen rendelkezlet i. évi dec. 10-én lép életbe.

— Tejtermékek figyelmébe. Felhívom a figyelmét a tehenet tartó közönségnek, hogy azok részéről, akik addig fölük tej-t hordották, azt a jövőben is kötelesek kiszolgáltatni, mert a tejtermékek a közönségtől való elvonása kihatóság képez, amiért az illető büntetve lesz, hanem a tejnek batoság után való elköszását vonja maga után. Ha valaki olyan panasszal jön a rendőrségre, hogy az a tehenet tulajdonos, akitől a tej addig hordotta, a tej kihatását becsületesen a neki tovább tejet adni nem hajlandó, az ilyen egyén szigorúan lesz büntetve.

— Athelyerett segédlekez. Hétfőn este vette beosztást a földéai Károlyi Gyula és Gyula csanádi napsok áthelyerett Szeged-Belvárosba segédlekezésnek. Karácsonyi négy évvel tovább tartózkodott Földesken és pártján tevékenységvel és örszolgálatával az egész közönség tisztelőit és szeretetét megnyerte. A háboru óta pedig felejtethetlenné tette nevét a földéaiak előtt. Ugyanis kezdetől fogva egyedül vezette a földéai város kereszti körház ügyeit, míg a halveletőség megengedte, a közönség minden részéről hazaköszölte a földéai sebesítetteket, ő írta az egész közönségnek a katonák utáni tudakozódeákat, a hadifoglyoknak a leveleket, helyettesítette a hadbavonult tanítókat a esodlatos önfeláldozással és bátorssággal gondoskott a földéai járvány alkalmával a szerencsétlen kolerás betegekért. Most hogy a hittudató főpásztori áthelyezés elszóllította Földeskről, hétfőn este bucsúbeszédjével volt tisztelőre, amelyen a földéai intelligencia teljes számban megjelent, a legmelegebben vette bucsút kedvelt papjától.

— Jellemző Vilmos császáról. Nem tudom másfelé, de környékünkön Mózes hível rettenetesen félnek a katonaszkodástól. Mikor már a 86—42 éveseké került a sor, gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy ha már Abraham, Issák és Jákób Istennek hasztalan könyörgöttek minden péntek este, Jézus ide, Jézus oda, de elmennek hozzá deputációba. Ugy történt. Szóknok alásatoan kérte Krisztus urunkat, hogy Isteni hatalmánál fogva szüntesse meg a háborút, vessen véget ennek a rettenetes vérontásnak! Krisztus urunk azonban azt mondta rá, hogy ha csak töle

függene, rögtön végét szakítaná e borsalmas gyilkosságnak, mely az ő tanításával, elveivel ellenkesik, de nem egyedül ő rajta áll; menjenek az Urhoz, az megteheti, ha akarja. A küldöttség azt fogadott, oda is elment. Az Ur mikor meghallgatta a kérésüket, azonnal így válaszolt: „En magam is sokkalom már, amit az az őt hatórt ember műveit az emberiséggel; szivesen le is szállnék a földre rendet csinálni, és a tiőt félek, hogy ha helyemet idé magyom, azt is elfoglalja Vilmos eszázár”.

— Mekkora az általunk megadott terület? Dámsdorffal jelentik: A központi határnak által megadott terület 470 000 négyszögletes méterre növekedett: kerek 35 millió lakossággal.

— Az elcsélt állam alkalmozottak kétszeres nyugdíja. A „Nyolcórás Újság” értesítése szerint a belügyminisztériumban most a nyugdíjtervezény revízióját dolgozzák. A javaslat a harcólétszám elcsélt állami, törvényhatósági, községi és államvasúti alkalmazottak családjaik a rendszeres nyugdíj kétszeresét biztosítja.

— 1916 A jövő 1916-ik év azomban nappal kezdődik és vasárnapig végződik. Lassú banno 3 nap és 2 holdfénytörése. A farsang 61 napig tart, január 7-15i március 7-ig. Husvét ünnepe apr. 28 ára, húsvét pedig június 11-re esik. Az ünnepek közül csak Szent István király ünnepe esik vasárnapra. Karácsonykor három ünnep lesz, mert december 24-ike vasárnap és így Nagykarácsony és István ünnepe májlon és kedden lesz. Az 1916-ik év házában azó kétszeresed.

— Felhívás. Felhívjuk mindazok, akiknek a kórházból gazdasági munkára levak adták ki, hogy a náluk levő lovakat folyó hó 10-án (pénteken) d. e. 8 órára okvetlenül adják át a kórház parancsnokságának.

— Bőllérek díja. Tudomásunkra jutott, hogy a sertés vágással foglalkozó hentesek (ugynevezett bőllérek) a sertések levágását a közönségtől ely túlzottan dráka követelnek, hogy az uncorának minősíthetők. A vágó henteseket figyelmeztetem, hogy csak rendszeres munkájukhoz mérten megérdemelt díjazást követeljenek, mert ha a vágaték passzusa jönnek, őket bünteteli fogoz.

— A harcólétszám levő katonák karácsonyi ajándékára a mai napon a polgármesteri hivatalnál a következő adományok folytak be: Makó város tanácsa 50, Kocsis János 4, Gazdag Péter 5, Hős Istváné 3, Debrsényi János 2, Kusz Ferencé 2, Neumann Zsigmond 2, Goldner Nándor 2, Eberfeld ság 2, Széll Józsefé 5, Lefkovicz Adelf 2, Fuzer Árpád 2, öz. Iriz Deszóné 2, öz. Füzge Mihályné 10, Izri János 2, Jós Sándor 2, Erdel József 2, Nagy Gy. Péter 2, Papp János 2, Diós Jenő Sámuel 3, Siket István 2, Diós Kristóf 2, Balogi István 2, Balogi Ferenc 2, Simon Ferencé 2 korona.

— A kereskedők bevonulása-nak elhalasztása. Körismerítés, hogy a Fővárosi Kereskedők Egyesületének kezdeményezésére mozgalom indult meg abból a célból, hogy a kereskedő népfelkelők bevonulása december 6-áról a karácsonyi nagy forgalomra való te-

kintettel a hóvégéig elhalasztassék. Leversés az is, hogy a honvédelmi miniszternek a hó 4-én kiadott rendelete szerint a december 6-án elrendelt bevonulás 15-ig bezárólag általánosságban elhalasztott. A honvédelmi miniszter leiratában most arról értesíti a Fővárosi Kereskedők Egyesületét, hogy ő maga is átérzi a kereskedők abbéli kérésének méltányosságát, hogy a karácsonyi forgalomra való tekintettel bevonulásuk elhalasztassék s az okból egyben érthetőbbé lép a hadügyminiszterrel, hogy a kereskedők, amennyiben a létszám viszonya ezt megengedi, a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg, megfelelő szabadságot nyújtsanak s így a jelenlegi viszonyokhoz képest érdekeik létszám megővassanak.

— Tudatják, hogy három gyermekünk született. A harcólétszám levő Nagy János vízer honvédnek ista est az örömlit a felesége Vaszkóhról. A derék boldog anyát, aki a bőséges istenáldás dicsőre is egészséges, elhalmozta a vaszkóhról nővéreléssel és azaz a kívánsággal, hogy a harcólétszám levő magyar ifjuság pótlására vajna minél több magyar anya követőre a derék Nagy Jánosné példáját. A méltán bücsks azszony most kíváncsian várja, hogy mit válaszol a férje a harcólétszám levő újághoz, hogy három fia született.

— Elvesz ett és talált tárgyak. A rend rászáll egy tájéklipja Kristofa guedőstianul Tulajdonosát vesztett. — Erdel József tulajdonából egy darab vasszékű koca soros, 140 kg súlyu, ma hajnalban elkerült, megvilágó a város házhoz hejt a be és a rendőrségnek jelentse. — Czins István nevére egy darab katonaság részére eladott lőrél kiállított alveteli elismervény alvezett. Megvilágó a rendőrséghez hozza be.

URANIA-SZÍNHÁZ.

* Kinyó a nében. Ilyen címen Szardán este 8 és fél órákor az Urania-színházban egy gyönyörű szép indiai dráma korti színe. Az exotikus történet a maga bájos, idilliás jeleneteivel bizonyára nagy tetszést arat. A humor három kifutó film képviseli: „Bácsi szereti a tortát”, „Lili karkötője” és „Az ajándék”. Az est sikerélen, mint minden este, holnap is kezdődjével az aktuális „Haborus híradó”.

REGÉNY.

Egy világhírű regény. (1916) 109. fejezet. A népbank.

— Haha! kacagott fel Dal-Menta. Csak elképzelheti, hogy nem hívom sakkozni vagy talán kártyázni? Őa ugyanazt fogja kapni tőlem, amit ön nekem szánt.

— Vigyásson magára! kiáltá Treballi. Társaim kint vannak a kastély körül s ha én vissza nem térek, akkor őa bajba kerül okvetlenül.

Ezzel nyilvánvalólag rá akart ijesztetni Szappanosra. Ez rá is nézett egy percig és tétovázni látszott.

De aztán elszánta magát s így szólt:

— Nem ijedek meg önöktől! Én most hatalmasabb vagyok Rómában magánál a miniszterelnöknél. A néppel úgy bánok, ahogy kedvem tartja. Bankomnál feltétlenül uralkodom fölötté. De várjunk csak! A bankról eszembe jut valami. Alighanem ön volt az a kölcsönkérő vén ember, akinek én megjelentem egy ezret adtam! Valóban, jó helyen kezdte meg a nyomozást. A jelszót is alighanem őit tudhatta meg. Annál jobb, legalább szentül óvatosak leszünk. Es most készíltön el a halálva, mert utolsó óraja elérkezett.

Treballi nem skart gyávának látszani s így felelt:

— Es önnek is életébe kerülhet!

— Ej mit! legyintett kezével Szappanos. Őn nem árthat többé nekem. Inakét kiszabadulva, igenis árthatott volna, így azonban az őn sorsa az én kezemben van! Egy feltétel alatt azonban megkgyvelmezek önnek.

Fétkéső pillantást vetett rá. Treballi csak várta, minő fölfelet lesz az?

— Treballi ur, folytatá Szappanos, én jól tudom, hogy ön miért vállalkozott erre. Őa becsúvágyó tisztviselő, aki előre szeretne törni. Azt is tudom, hogy ön szegény ember — kizak a fizetésén kívül minde egyéb jövedelme...

— Pedig lehetne! jegyzé meg Treballi. De én becsületes vagyok.

— Becsületes, becsületes! legyintett kezével Szappanos. Kik ma a becsületesek? A kik nagyon gazdagon születnek és akkora vagyont örökölnak, melyet soha el nem költöhetnek. Ések becsületesek. De az ilyen becsületeség nem érdem.

Treballi türelmetlen mozdulatot tett.

Folyt. köv.

Hirdetmény.

A makói acsev. állomáson folyó hó 15-én szerdán délután 2 órákor nyilvános árverés alá kerül:

- 31 köteg új barna vesszőkosár 372 kg.
 - 1 zsák gesztenye 68 kg.
 - 12 drb. sámla 31 kg.
 - 1 drb. betonhengerlő 12 kg.
- továbbá 12 köteg bot és esernyő; különféle ruhanemű és egyéb apróság.

Badovits
állomástönök.

A legolcsóbb mosás,

mint már nagyon sokan meggyőződtek, az „Aerovasch” mosógéppel történik. A géppel való mosást Gulácel János gépkereskedő mindenkinek díjmentesen megmagyarázza.

Két téli kabát

(egyik szőrmebőléccsel) eladó. Cim a kiadóhivatalban :-:

Eladó föld.

Az Ardics kapuhoz harmadik darab ardicsi pusztaföld örök áron szabadkézből ELADÓ. Értekezni lehet

Simon Jánosnál

Luther-u. 58. ujszám.

Eladó szőlőföld.

A kortyogói szőlőhegyben levő félnapos, 225 négyszögletes pusztaföld szabadkézből ELADÓ. Értekezni lehet

NAGY JÓZSEF

Makón, Meskó-u. 4. sz. alatti lakosnál.

Stöwer-írógép

:- jutányos áron azonnal :- eladó. Cim a kiadóhivatalban :-:

Azonnal eladó

9 és fél kat. hold

jó minőségű

TANYA FÖLD

kövezett ut mellett. (Néhal Kiss Pál dr. tulajdona.) Értekezhetni Hajnal-utca.

Eladó föld.

A belsönyomáson a keresztöltés mellett

7 hold föld örökáron eladó. Értekezni lehet:

Igaz Illénével

Kálvária-utca 47. szám alatt.

FIGYELEM!

Új vízmentes ponyvák, mörzsolók, mörlegek, szecakavágók, répavágók és a legújabb rendszerű varrógépek olcsó árban beszerezhetők **BLÜCK SAMU** gégnél

Hirdetmény.

A körös — tiszta — marosi ármentesítő társulat 4 óra

szerződteni óhajt Makóról 8 olyan munkabíró embert,

aki 43 évtől 50 évig katonának besorozva nincs, vagy 50 évnél idősebb. A leszerződött munkások a személyes hadiszolgáltatás (hadimunkák) alól mentesítettnek fognak

Jelentkezni lehet munkásigazolvánnyal

MISKOLCI IMRE gátornél **Makón.**

IOSEPHUS FLAVIUS:

Jeruzsálem pusztulása.

A szent város világraszóló tragédiáját mondja el ez a könyv igen érdekes, élénk stílusban. Megkapó, érdekfeszítő elbeszélés, mely a legizgatóbb résznyel is vetekedik. Ez az egyedüli pártatlan leírása a Krisztus születése körüli történelmek. Élénk színekkel esztétik Jeruzsálem végzettségét megrázó képekben mutatja be a közel milliányi ember lemészárlását, a hajmeresztő kínzásokat, amelyek messze felülmúlják a középkor borzalmait s a francia forradalom vérösönét. Nélkülözhetetlen ez a könyv minden művelt embernek. Ára bérmentes küldésnél 3 korona 45 fillér, utánvétellel 3 kor. 65 fillér. Kapható a „Budapest” kiadóhivatalában, Budapest, Sarkanyus utca 3.

9 hold föld a Verebesben és Bánomban eladó. Értekezni lehet: IRITZ MIKSAVAL.

Makulatur papir kapható jutányos áron kiadóhivatalukban.

KIADÓ FÖLDEK közel a városhoz **gubona és hagyma termelésre Iritz Miksánál**

ORVOSOK
 igazolják, mint legkiválóbb köhögés elleni szert a...

Mindenki használja
Köhögés
 rokonosság, elnyelés, hurut, szárazság, köhögés, légcsőgyulladás, megfázás ellen, mely mint minden haromszáz népközhívatásos. 600 orvos és más egyes igazolja a hitelt sikeresen ezzel a gyógyszerrel és különösen onkológusok. Csak 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, határ országokban 30 fillér.
 Kapható minden gyógyszerárban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchényi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Özv. Dr. Kiss Pálnénak a „Makói Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.